

V 20126 C

LATVIJA
 Lettische Zeitung
 Mr. 11 (1783) 18. März 1973
 Herausgeber: Lettische Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland e. V. (Lettisches Zentralkomitee).
 Verantwortlich für den Inhalt und den Anzeigenteil:
 Ervins Grins.
 Redaktion und Verlag:
 Albert-Mahlstedt-Str. 53,
 2420 Eutin.
 Verlagsleiter: K., Plöners.
 Druck: Hermann Sönksen, Plön.
 Gerichtsstand: 24-20 Eutin.

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER:

Nr. 11 (1783)
 Sestdien, 1978. g. 18. mart
 Izdevijs: Latviešu centrālā komiteja V. cija.
 Atbildīgais redaktors
 Ervins Grins.
 Apgāds un redakcija: Albert-Mahlstedt-Str. 53. Postfach 107,
 3420 Eutin, Bundesrepublik Deutschland.
 Tēlrunas (0 45 21) 15 00.
 Redaktore Lielbritānijas
 A. Liepiņa, 34 Kingsmead Road,
 London SW2 3JD.
 Tēlrunas: 01-674-7936.

Ieguvums garīgās mūzikas literatūrā

LONGĪNA APKALNA JAUNĀIS SKANDARBS — ORĀTORIJA „LIESMA“

Lasot okupētās Latvijas mūzikas un literatūras žurnālus, velti meklēt kādu apcerējumu par latviešu garīgo mūziku. Latvieši savu garīgo mūziku var komponēt tikai ārpus Latvijas teritorijas. Okupētajā Latvijā tas aizliegts, un neviens komponists neuzdrošinās kaut ko reliģiozu komponēt. Kopš kara beigām, tātad gadu desmitiem ilgi, tur nekas garīgās mūzikas žanrā nav radies. Trimdā gan latviešu komponisti radījuši ievērojamus skandarus. Longīna Apkalna kantāte „Latviešu Dievs“ piedzīvoja savu pirmatskaņojumu otros Eiropas latviešu dziesmu svētkos Hanoverā. Komponists varēja būt apmierināts ar panākumiem. Hanoverā vairāki tūkstoši latviešu uzgavilēja kantātei. Vatikānu raidītājs Romā pārraidīja kantāti arī uz okupēto Latviju.

Tagad vecā gada beigās Longīns Apkalns nobeidzis orātorijas „Liesmas“ partitūru. Tā jau nosūtīta uz Bostonu, ko pasūtīnājusi 6. Amerikas latviešu dziesmu svētku komiteja. Tāpat kā kantātes „Latviešu Dievs“ arī orātorijas „Liesma“ tekstu komponists sacerējis reizē ar mūziku. Jāatceras, ka par kantātes „Latviešu Dievs“ tekstu Dr. M. Ausala komponistam piesūtīja pateicības vēstuli: „Gribu izmantot iespēju izteikt Jums pateicīgu atzinību par Jūsu kantāti „Latviešu Dievs“. Nesmu tiesīga spriest par mūziku, bet par tekstu — beigusi latviešu literatūras studijas Latvijas universitātē — varu gan spriest. Un tas mani aizkustināja un pacilāja lielā mērā. Mums šāda darba trūka. Nu vieta aizpildīta. Lai Jums pateicība!“

Jaunās orātorijas saturā — baznīcu dedzināšana okupētajā Latvijā. Instrumentālās partijas izveidotas stīgu orķestrim, ērģelēm, sitamiem instrumentiem un sešu metalla pūtēju ansamblim. Vokālā daļā iesaistīti divi solisti: soprāns un baritons. Svarīga loma piešķirta jauktam korim. Korā dziedājumos orātorijas sākuma daļā iztirzāta liesmu dažādā būtība; kā dzīvības vēstneši, kad saskaņā nāves draudī. Orātorijas vidus daļā solistu dziedājumos apcerēta liesmu dažādā simbolika, kad tās parādījās gan ērkšķu krūmā, kas tuksnesī degdams nesadega, gan

zvaigznē par Betlēmi, gan zibeņos pār Golgātu. Pret balto gaismu, ko staroja Cilvēka Dēls, cīnījās sarkanā uguns. Šis uguns liesmas izpostīja dzīvi, kurā kādreiz latviešu tauta dzīvoja mierā ar sevi un Dievu. Koris ar klusu dziedājumu ievada orātorijas trešo daļu un, arvien kāpinādamies, stāsta par liesmām, kas tagad nereti pāršķēl okupētās Latvijas naktis, kad tur deg Latvijas dievnami. Orātorija noslēdzas ar atgādinājumu, ka tām tautām, kam aizliegts brīvi uzlūkot Dievu, Dievs parādās degošajās baznīcās, kā savā laikā parādījās degošajā ērkšķu krūmā, kas mūžīgi deg, pats nesadegdams

„Tādēļ pie krāsmatām svētām,
Latvijas dievnams kur dega,
Ceļniek, noauji kājas,
Jo tas laukums ir svēts.“

Nobeigdams šo orātoriju, Longīns Apkalns turpina strādāt pie savas otrās simfonijas partitūras, ko aizsāka 1977. gadā. J. B.

Ausma Jaunzeme †

No ASV saņemta ziņa, ka 20. februārī mēs aizgājusi dzejniece Ausma Jaunzeme. Dzimusi Rīgā, 1936. g. 22. oktobrī, viņa pamatskolas gaitas bija sākusi trimdā, Augsburgā, Vācijā, bet vidusskolu beigusi Takomā, Vašingtonas pavalstī, ASV. Studējusi Stanfordas universitātē un Bernes Brūnsvāļu universitātē moderns valodas, viduslaiku literatūru un renesanses mūziku, viņa vēl Stanfordas universitātē bija kļuvusi par profesori — visu valodniecības nozari. Viņas doktora darbs ir mūsu vīsturiski labi pazīstams vāciski rakstīts Atskaņu kronikas angļu izdevums ar viņas komentāriem.

Ausma Jaunzeme daudzrādītāja piedalījās rakstnieku cīņās, draudzīgi aicinājuma sarīkojumos, lasīdama savus dzejdarbus, ar kuriem dziedāja, cita starpā, skandināvot latviešu tautasdziesmas koka tēviņā.

* Pagājušā gada komponists J. B. Kalniņš Kanādā pabeidzis savu ceturto simfoniju.

Ausma Jaunzeme

Saulē

Tā ir mana saule.
Nesēdi viņā!

Reiz bija diena, kad tu mani
raudzījies
kā tanī saulē,
bet tālē
jau auga mākoņi
un dienas miņā
nāca tumsa, spēra zibeņi
un likās, tūlīņ lejā lies
spaiņiem viņi.

Reiz bija nakts, kad mani ilgojies.
Staigādams krastā gaņajā
tu skatījies negaisā.

Tu modies, tev neviens blakus
nebija.

Tu mani sauci
un laukā lija.

Bet nu tu brauci
man nesveicinot gaņām —
tev labāk vienam tiki!

Cik tava mīlestība, mana laime ātri
sīk.

Reiz mani skatījies kā saulē
un gala nebij skūpstu baram.

Tad ej un aizmirsti...
tik manā saulē
tu, nejauks, nesēdi!

pavadījums. Par viņu spriedis, piemēram, Anšlavs Eglītis (recenzijā Laika 1970. g. 11. jūlija numurā), ka viņa «fascinēja ar trauslu jūtīgumu, pievilcīgiem tembriem un „divseliskiem“ pianissimo, izpelnīdams jo siltus aplausus.» Ausmas Jaunzemes dzejdarbi publicēti dažādos periodiskos izdevumos (Jaunā Gaita, Trejos Vārtos, Laika, LATVIJA uc.), ar atsevišķos krājumos; no tiem Rūta un eja dziesmas nācis klajā Eiropā (Kopenhāgenā, Imantas apgabalā). Viņa rakstījusi arī presē par moderno dzeju un tās problēmām. Viņas dzejdarbi daudzrādītāji izpaužas mūsu skarbā laika asieprātīgos voļūnos un grūtīgas noskaņās; vesels cikls veltīts latviešu karavīru likteņiem, sākot ar dzimtenes aizstāšanu senajā Zemgalē un turpinot līdz mūsdienu cīņām, līdz laikam, par kuru viņa saka, ka «rēgojas... celtu dzelzs iekšas, tukšas caurumu acis» un «rēglis slēdviņā starp dzētiem». Ausma Jaunzeme bija pievienojusies Akadēmiskās organizācijas Rāmaves locekļu saimei.

Kārlis Draviš

Jānis Cīrulis

„Latviešu kar
miņu krājums. E
kārtotājs atvaļinā
zīmējums. Izdev

Sākot augšminē
dōšanu 1970. gadā,
vārdā galvenais r
valds, kas tagad
sāmei, saka: „Nā
būs uzrakstīts. Tā
rūpēties par mate
gadu simtēna 40-t
kumentu, atmiņu
dā — lai nākotn
iespējams izlobīt
meta īsto seju.“

Sekojošā šim mē
beigās izdevusi sē
divizijas un tāl p
15. Apmācības un
des cīņām laikā r
dus līdz kapitulācij
Tās, jo sevišķi V
bija vienas no vis
pānākajām visā l
cinoši pierādīja la
stāvēt savu tautu
padomju propagan
tautas brīvprātīgu
vienībā. Nav šaubu
izdevējiem, grāma
prāt būtu pareizā
dokumentu un at

Latvijas kluba

Starptautiskā
gresā, kas notik
Sidnejā Austrā
kluba oficiālais
nieks un diplom
Pasnītrojot PEN
nostāju par vārd
Austrālijas kong
priekšsēžiem viņ
ja divus cietumā
kuņus gūstā tur
žīmi. Viens not
tīs Pramudja A
ukraiņu rakstnie
rovs Padomijā.

O. Rozītis ak
gresā notiekošaj
eksekutīvās kom
jās saņāksmēs.
sos, notikušas ve
un tikšanās, kur
ti, rodot iespēju
par mūsu tautas

Pret krievu
rakstniekiem ļot
sies franču dele
pieņemta protes
vijā apcietinātā
tional locekļa V
sūtīt arī petīciju
43. starptautis
notiek Stokholm
jam, kur piedalīs
legāti.